

HỌC THUYẾT MÁC - LÊNIN VỀ XÂY DỰNG ĐẢNG

V.I.LÊNIN BÀN VỀ SỰ ĐOÀN KẾT THỐNG NHẤT TRONG ĐẢNG.

"Khi vĩnh biệt chúng ta, đồng chí Lê - nin đã trối lại, dặn chúng ta phải bảo vệ sự thống nhất của Đảng như bảo vệ con ngươi của mắt. Đồng chí Lê - nin! Chúng tôi xin thề, về mặt này nữa cũng đem hết danh dự thực hiện y lời di chúc của đồng chí"

(J.Xta - lin "Diễn văn đọc tại Đại hội II các xô viết toàn Liên - xô)

Đào Duy Cận

Vấn đề đoàn kết, thống nhất trong Đảng là vấn đề sống còn của các đảng vô sản kiểu mới. Trong các tác phẩm của mình, khi nêu khái quát những đặc trưng cơ bản của Đảng cộng sản - đảng của giai cấp vô sản, một trong những điểm mà Mác và Ăng-ghe-nh đã nhấn mạnh là: Đảng phải củng cố sự đoàn kết thống nhất của mình bằng cách thanh trừ những phần tử cơ hội chủ nghĩa, Đảng phải được xây dựng trên nguyên tắc tập trung dân chủ.

Sau khi Mác và Ăng-ghe-nh mất, bọn lãnh tụ Quốc tế thứ hai đã xuyên tạc và phản bội những nguyên tắc cơ bản về xây dựng Đảng. Chúng đem chủ nghĩa cải lương thay thế cho chủ nghĩa Mác khoa học, lấy chủ nghĩa tự trị thay cho nguyên tắc tập trung dân chủ, chủ nghĩa xã hội - sô - vanh thay cho chủ nghĩa quốc tế vô sản. Chúng kết nạp những phần tử công nhân quý tộc và những phần tử tiểu tư sản, trí thức kém giác ngộ, sợ kỷ luật vô sản, vào Đảng và đưa họ lên nắm quyền lãnh đạo. Chúng đã hạ thấp, thậm chí phủ nhận vai trò của giai cấp vô sản. Chúng đã biến các Đảng xã hội - dân chủ từ những đảng chiến đấu, cách mạng, thành vật phụ thuộc vào giai cấp tư sản nắm chính quyền.

Cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX, khi chủ nghĩa tư bản đã bước sang giai đoạn đế quốc chủ nghĩa, cách mạng vô sản đã trở thành nhiệm vụ bức thiết trước mắt của giai cấp vô sản, thì những Đảng xã hội - dân chủ nói trên đã cản trở bước tiến của phong trào cách mạng, phá vỡ sự đoàn kết của phong trào công nhân.

Trước tình hình đó, V.Lê - nin đã nghiên cứu những tư tưởng của Mác - Ăng-ghe-n về vai trò của giai cấp vô sản, về đảng của giai cấp vô sản và đã phát triển thêm một bước học thuyết về đảng kiểu mới, căn bản khác với các Đảng xã hội - dân chủ của bọn Quốc tế thứ hai. V.Lê - nin đặc biệt quan tâm vấn đề đoàn kết, thống nhất giai cấp công nhân và vấn đề đoàn kết, thống nhất của Đảng, coi đó là một trong những nhân tố quan trọng bảo đảm cho Đảng giành được thắng lợi.

Trong suốt đời mình, V.Lê - nin đã đấu tranh để bảo vệ và củng cố sự đoàn kết thống nhất trong Đảng. Người coi đó là một quy luật tồn tại và phát triển khách quan của các đảng vô sản kiểu mới.

Vì sao vấn đề đoàn kết, thống nhất trong nội bộ Đảng lại có một vị trí quan trọng như vậy? Sự đoàn kết thống nhất trong Đảng được dựa trên những cơ sở nào? Làm thế nào để thực hiện sự đoàn kết thống nhất đó? V.Lê - nin đã trả lời những vấn đề trên trong nhiều tác phẩm của mình.

I - Đoàn kết thống nhất là đặc điểm của Đảng vô sản kiểu mới, chỉ có chính đảng mác - xít mới thực hiện được sự đoàn kết thống nhất trong đội ngũ mình và sự thống nhất trong giai cấp công nhân.

Vấn đề đoàn kết, thống nhất trong Đảng được Lê - nin đặc biệt coi trọng ngay từ khi đấu tranh để thành lập Đảng và trong quá trình củng cố, rèn luyện Đảng; Lê - nin cho rằng đó là do yêu cầu tồn tại của bản thân đảng vô sản.

Thực vậy, theo Lê - nin, ngay từ khi mới ra đời, Đảng đã phải đương đầu với kẻ thù mạnh hơn mình, gấp trăm nghìn lần. Chúng có mọi phương tiện, điều kiện vật chất, nhà tù, cảnh sát, quân đội, cơ quan thông

tin ngôn luận... để đàn áp và tìm cách tiêu diệt Đảng. Chúng cho Đảng là kẻ thù nguy hiểm nhất. Chúng tìm mọi cách hòng bóp chết Đảng ngay từ khi Đảng còn trong thời kỳ trứng nước. Muốn tồn tại và phát triển thành một lực lượng chính trị độc lập vững mạnh, Đảng của giai cấp vô sản không thể không đoàn kết, thống nhất từ trên xuống dưới.

Mặt khác, Đảng ra đời không có mục đích nào khác là đấu tranh để giải phóng giai cấp, giải phóng nhân dân lao động thoát khỏi ách áp bức bóc lột của giai cấp tư sản và các giai cấp bóc lột khác, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản. Muốn hoàn thành được nhiệm vụ vĩ đại đó, Đảng phải đoàn kết chặt chẽ muôn người như một, đồng thời phải đoàn kết được toàn thể giai cấp và thông qua giai cấp để đoàn kết nhân dân lao động và toàn thể dân tộc. Đó chính là sức mạnh vô địch của Đảng để đánh thắng quân thù. Chính vì vậy mà Lê - nin đã chỉ rằng:

"Sự thống nhất vô sản, xã hội chủ nghĩa và dân chủ là điều kiện tất yếu để giai cấp vô sản giành được thắng lợi. Không có sự thống nhất của chính đảng vô sản, tức là của Đảng công nhân xã hội - dân chủ Nga, thì không thể có sự thống nhất vô sản, xã hội chủ nghĩa và dân chủ được"⁽¹⁾

Song Lê - nin không dừng lại ở điều kiện khách quan đòi hỏi đảng vô sản phải đoàn kết thống nhất. Lê - nin còn vạch ra rằng: đoàn kết thống nhất còn là đặc điểm của Đảng vô sản kiểu mới, là ranh giới để phân biệt đảng vô sản với các Đảng xã hội - dân chủ cơ hội chủ nghĩa của bọn Quốc tế thứ hai. Đặc điểm này bắt nguồn từ bản chất của Đảng là đảng của giai cấp công nhân. Các đảng viên có mục đích chung thống nhất là phấn đấu cho sự toàn thắng của chủ nghĩa cộng sản, có kẻ thù chung là giai cấp tư sản và các giai cấp bóc lột khác, có nguyên tắc tổ chức và kỷ luật thống nhất. Đó là những cơ sở chân chính cho sự đoàn kết thật sự của Đảng.

⁽¹⁾ V.Lê - nin. Toàn tập, Tập 18, Bản tiếng Nga, trang 423

Từ những sự phân tích trên, Lê - nin rút ra kết luận là Đảng có thể thống nhất, phải thống nhất và luôn luôn phải bảo vệ sự thống nhất đó như bảo vệ con người của mắt.

Thực tiễn đấu tranh và xây dựng của Đảng cộng sản Liên - xô và của các Đảng cộng sản và công nhân trên thế giới đã chứng minh luận điểm đó của Lê - nin là hoàn toàn đúng đắn.

2. Sự đoàn kết, thống nhất của Đảng được dựa trên cơ sở những nguyên tắc về tư tưởng, chính trị và tổ chức.

Đoàn kết của Đảng quan trọng như trên, nhưng nó phải dựa trên những cơ sở nào?

Lê - nin cũng như những người mác - xít chân chính cho rằng, cơ sở quan trọng bậc nhất của vấn đề đoàn kết, thống nhất trong Đảng là vấn đề thống nhất về tư tưởng. Về điểm này bọn cơ hội chủ nghĩa đủ màu sắc ở Nga trước đây như bọn "Dân túy", "phái kinh tế", bọn Men - sê - vich, phái "Thủ tiêu", "Triệu hồi", Tờ - rớt - kít.. cũng làm ra vẻ tán thành sự thống nhất về tư tưởng. Nhưng tư tưởng nào? Bọn chúng giả danh là mác - xít và cũng nêu ra tư tưởng mác - xít. Song thực tế là chúng định lấy tư tưởng cải lương, cơ hội chủ nghĩa hoặc xét lại làm cơ sở cho sự đoàn kết thống nhất của Đảng. Lê - nin đã kiên quyết đập tan bọn này. Lê - nin vạch ra rằng:

"Trước khi thống nhất và để đi tới thống nhất, chúng ta, trước hết phải phân rõ ranh giới giữa chúng ta một cách rõ ràng và kiên quyết; bằng không, sự thống nhất của chúng ta chỉ là do một ảo ảnh che đậy tình trạng lộn xộn hiện tại và ngăn cản không cho chúng ta thanh toán triệt để tình trạng đó".

Ngay từ đầu, khi chống bọn "Dân túy" cũng như phái "kinh tế", để thành lập giai cấp vô sản kiểu mới của giai cấp vô sản, Lenin đã nêu rõ rằng: phải lấy chủ nghĩa Mác, học thuyết cách mạng hoàn chỉnh của giai cấp vô sản làm cơ sở cho sự đoàn kết thống nhất trong Đảng, vì theo

Lênin, "lý luận đó là lý luận đầu tiên đã biến chủ nghĩa xã hội từ chỗ là một không tưởng thành một khoa học; lý luận đó dựng lên những cơ sở vững chắc cho khoa học ấy; vạch rõ con đường mà chúng ta cần phải theo, bằng cách phát triển khoa học đó thêm nữa và phát huy nó đầy đủ chi tiết. Lý luận của Mác đã bóc trần bản chất nền kinh tế tư bản chủ nghĩa hiện đại bằng cách giải thích cho chúng ta rõ việc thuê mướn nhân công, việc mua sức lao động của công nhân đã che đậy như thế nào cho việc nô dịch của một nhóm tên tư bản, địa chủ, chủ xưởng, chủ mỏ, v.v... đối với hàng triệu người tay trắng. Lý luận đó chỉ rõ toàn bộ sự phát triển của chủ nghĩa tư bản có xu hướng làm cho đại sản xuất gạt bỏ tiêu sản xuất như thế nào, đại sản xuất đã tạo ra như thế nào những điều kiện khiến có thể và cần phải tổ chức xã hội theo phương thức xã hội chủ nghĩa. Lý luận đó đã nhận rõ đằng sau những tập quán đã ăn sâu, những âm mưu chính trị, những luật lệ tinh vi và những học thuyết xảo quyệt, là cuộc đấu tranh giai cấp, cuộc đấu tranh giữa tất cả giai cấp hữu sản với quần chúng tay trắng, là giai cấp vô sản dẫn đầu tất cả những người tay trắng. Lý luận đó đã chỉ rõ rằng nhiệm vụ thật sự của một Đảng xã hội chủ nghĩa - cách mạng không phải là đặt ra những kế hoạch cải tạo xã hội, không phải là khuyên nhủ bọn tư bản và tôi tớ của chúng cải thiện đời sống cho công nhân, không phải là bố trí âm mưu mà là tổ chức cuộc đấu tranh giai cấp của giai cấp vô sản và lãnh đạo cuộc đấu tranh đó mà mục đích cuối cùng là giai cấp vô sản giành lấy chính quyền và tổ chức xã hội xã hội chủ nghĩa.

Lênin cũng chỉ ra rằng, chính chủ nghĩa Mác đó giúp cho Đảng và giai cấp vô sản củng cố lòng tin vững chắc vào tương lai, giúp cho họ có thể vạch ra phương pháp đấu tranh, phương pháp hành động đúng đắn để đạt tới mục tiêu cuối cùng của mình và vững bước đi tới mục tiêu vĩ đại mà mình đã chọn. Chính chỉ có trên cơ sở thống nhất về tư tưởng như vậy, lấy chủ nghĩa Mác làm nền tảng, thì mới có thể làm cho đảng viên có tư tưởng chung, hành động thống nhất, biến Đảng thành liên minh chiến đấu

tự nguyện của những người cùng chung một lý tưởng và làm cho Đảng có cơ sở đoàn kết thống nhất vững chắc.

Cũng chính từ đó mà Lênin đã khẳng định:

"Chúng ta không được quên rằng, nếu như không có các cơ sở tư tưởng chung thì không thể có được vấn đề thống nhất".

Để đạt được sự đoàn kết thống nhất về tư tưởng như trên, Lênin đã phải không ngừng đấu tranh chống lại những bọn cơ hội chủ nghĩa đủ màu sắc ở Nga như bọn "Dân túy", phái "kinh tế" trước khi thành lập Đảng, bọn men-sê-vích và những bọn Tờ-rốt-kít, v.v... để bảo vệ sự trong sáng và phát triển một cách sáng tạo chủ nghĩa Mác trên các lĩnh vực.

Lênin cũng chỉ ra rằng: muốn đạt tới sự thống nhất tư tưởng hoàn toàn, không phải trong chốc lát mà giải quyết được. nó phải có quá trình. Song Lênin nhấn mạnh rằng: dù bất cứ hoàn cảnh nào cũng không được từ bỏ những nguyên tắc của chủ nghĩa Mác, không được đi ngược lại lợi ích của giai cấp công nhân và phong trào cách mạng của giai cấp công nhân. Và muốn có sự thống nhất tư tưởng ngày càng cao, phải nghiên cứu đề ra cương lĩnh, đường lối chính trị làm cơ sở chính trị cho sự đoàn kết thống nhất trong Đảng. Lênin cho rằng cương lĩnh chính trị đúng là sự kết hợp đúng đắn chủ nghĩa Mác vào hoàn cảnh thực tiễn trong nước. Thống nhất về cương lĩnh chính trị sẽ tạo điều kiện cho sự thống nhất về tổ chức và thống nhất trong hành động và củng cố sự thống nhất về tư tưởng. "Xây dựng và củng cố Đảng, tức là xây dựng và củng cố sự thống nhất giữa tất cả những người xã hội - dân chủ Nga; nhưng vì những lý do kể trên, sự thống nhất đó không thể nào thực hiện được bằng mệnh lệnh, người ta không thể dùng nghị quyết của một đại hội đại biểu mà thiết lập được sự thống nhất; cần phải xây dựng sự thống nhất đó. Trước hết cần phải xây dựng sự thống nhất vững chắc về mặt tư tưởng, loại trừ những ý kiến bất đồng và mơ hồ về tư tưởng...; phải lấy cương lĩnh để củng cố sự thống nhất tư tưởng ấy.

Vì vậy, sau khi đã đập tan các phái "Dân túy" và "Kinh tế" là bọn người âm mưu hạ thấp và phủ nhận vai trò của lý luận tiên phong, sùng bái tính tự phát trong phong trào công nhân, phủ nhận vai trò lãnh đạo và sứ mệnh lịch sử của giai cấp vô sản... Lênin đã dự thảo cương lĩnh trình bày tại Đại hội lần thứ hai của Đảng công nhân xã hội - dân chủ Nga, trong đó nêu bật tư tưởng chuyên chính vô sản và cách mạng vô sản; tiếp đó những năm sau, Lênin dự thảo những cương lĩnh nổi tiếng như Luận cương tháng 4 - 1917, vạch con đường chuẩn bị cho cách mạng tháng Mười, cương lĩnh về xây dựng chủ nghĩa xã hội sau khi giành được chính quyền và đánh tan bọn bạch vệ, bọn can thiệp nước ngoài. Những cương lĩnh đó góp phần to lớn vào việc đoàn kết đội ngũ Đảng, đánh bại các trào lưu tư tưởng và các nhóm, phái đối lập, cơ hội chủ nghĩa.

Sự thống nhất về tư tưởng, chính trị là quan trọng và tất yếu, nhưng chưa đủ bảo đảm sự thống nhất thật sự của Đảng. Nếu chỉ có thống nhất về tư tưởng thì trong hội nghị, phái đối lập vẫn biểu quyết tán thành nghị quyết. Nhưng khi ra ngoài chúng lại hành động ngược lại, như bọn Tờ-rốt-kít, Zi-nô-vi-ép, Bu-kha-rin vẫn làm để chống lại Đảng và Lênin. Cần phải có sự thống nhất về tổ chức nữa. Lênin viết:

"Trong cuộc đấu tranh để giành chính quyền, giai cấp vô sản không có vũ khí nào khác hơn là sự tổ chức. Bị phân chia vì sự cạnh tranh vô chính phủ thịnh hành trong thế giới tư bản chủ nghĩa, bị đè nặng dưới sự lao lực nô lệ cho bọn tư bản luôn luôn bị chìm đắm "tận đáy" của cảnh khổ cực, của sự thất học man rợ và của sự thoái hóa, nhưng giai cấp vô sản vẫn có thể trở thành một lực lượng vô địch, là vì một lẽ duy nhất này: sự thống nhất về tư tưởng của giai cấp công nhân dựa trên cơ sở của những nguyên lý của chủ nghĩa Mác, được củng cố bằng sự thống nhất của tổ chức, tập hợp hàng triệu người lao động thành một đạo quân của giai cấp công nhân".

Nói về sự thống nhất về tổ chức, Lênin luôn luôn đòi hỏi mọi đảng viên, bất kỳ ở cấp nào đều phải triệt để tuân theo điều lệ Đảng, những nguyên tắc sinh hoạt đảng và đặc biệt là phải tôn trọng kỷ luật sắt của Đảng, nghĩa là cá nhân phải phục tùng tổ chức, số ít phải phục tùng số nhiều, cấp dưới phải phục tùng cấp trên, toàn Đảng phải phục tùng Trung ương. Bởi vì - theo Lênin - "cơ sở của sự thống nhất là kỷ luật giai cấp, là sự thừa nhận ý chí của đa số, là công tác chung trong hàng ngũ của đa số và ăn nhịp với đa số đó". Lênin cho rằng không thể có sự thống nhất dù bằng bất cứ hình thức liên minh hay bằng gì gì đi nữa, với những nhà chính trị tự do, với những kẻ phá hoại tổ chức của phong trào công nhân, với những kẻ vi phạm ý chí của đa số, Lênin cho rằng tất cả những hành động chia rẽ, bè phái, nhất là khi Đảng đã nắm chính quyền đều giúp kẻ thù khoét sâu mâu thuẫn trong Đảng, và giúp cho chúng lợi dụng những hành động chia rẽ đó để thực hiện những mục đích phản cách mạng của chúng và cho đó là một trong những tội ác lớn nhất trong những tội ác phá hoại Đảng.

Để bảo đảm sự thống nhất về tổ chức, Lênin đã phải đấu tranh không khoan nhượng chống lại những quan điểm của bọn Men-sê-vích là bọn yêu cầu thừa nhận và kết nạp vào Đảng tất cả những người chỉ tuyên bố ủng hộ cương lĩnh Đảng, đóng đảng phí cho Đảng, là bọn đấu tranh chống lại nguyên tắc tập trung dân chủ, chống lại kỷ luật của Đảng. Những tác phẩm "Bắt đầu từ đâu?", "Làm gì?", "Một bước tiến, hai bước lùi" và trong những số báo "Tia lửa" trước và sau Đại hội lần thứ hai của Đảng (1903) khi báo chưa bị bọn Men-sê-vích lũng đoạn, là những tác phẩm tập trung chống lại quan điểm của bọn Men-sê-vích về tổ chức và bảo vệ sự thống nhất về tổ chức của đảng vô sản kiểu mới.

Những cuộc đấu tranh thắng lợi chống bọn "Triệu hồi", bọn Tờ-rốt-kít trong thời kỳ thoái trào (1907 - 1912) và những bọn cơ hội chủ nghĩa sau đó là những bọn đòi thủ tiêu những nguyên tắc tổ chức, kỷ luật của Đảng, đòi tự do lập nhóm, phái đối lập trong Đảng, là những cố gắng vô

cùng quý báu về mặt lý luận xây dựng Đảng và củng cố sự thống nhất trong Đảng về tổ chức nói chung cũng như về việc tăng cường sự đoàn kết trong nội bộ Đảng cộng sản Nga (b) nói riêng. Về điểm này Lênin đã viết: "Chủ nghĩa bôn-sê-vích sẽ không chiến thắng giai cấp tư sản trong những năm 1917 - 1919 nếu nó không học tập được kinh nghiệm những năm 1903 - 1917 là đánh bại và đuổi thẳng cánh ra khỏi đảng của đội tiên phong vô sản những bọn cơ hội cải lương và xã hội - sôvanh".

Toàn bộ cơ sở lý luận của Lênin có liên quan tới sự thống nhất về tổ chức đều xuất phát từ quan điểm của Lênin cho rằng: "Đảng Cộng sản là một thể thống nhất, hoàn chỉnh, là đội quân có tổ chức, là tổ chức cao nhất của giai cấp vô sản có sứ mạng lịch sử lãnh đạo giai cấp làm cách mạng vô sản, lật đổ chủ nghĩa tư bản, xây dựng chủ nghĩa cộng sản. Chính vì vậy Lênin cho sự thống nhất về tổ chức là điều rất quan trọng. Nó bảo đảm cho sự đoàn kết thống nhất về tư tưởng, chính trị được củng cố vững chắc hơn.

3 - Biện pháp để củng cố sự đoàn kết thống nhất trong Đảng

Lênin không phải chỉ nêu ra sự cần thiết và những cơ sở của sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng. Trong rất nhiều tác phẩm, luận văn, bài báo, Người còn luôn luôn chỉ rõ những biện pháp để tăng cường sự đoàn kết, thống nhất đó.

Lênin thường nhấn mạnh ý kiến sau đây:

"Sự thống nhất là một việc vĩ đại, một khẩu hiệu vĩ đại. Nhưng sự nghiệp của công nhân cần sự thống nhất của những người mác-xít, chứ không phải là sự thống nhất của người mác-xít với kẻ thù, và những kẻ xuyên tạc chủ nghĩa Mác".

Xuất phát từ tầm quan trọng và bản chất của vấn đề đoàn kết, thống nhất như trên, Lênin cho rằng, đoàn kết thống nhất không phải tự nó đến, mà "phải giành lấy nó". Nó chỉ có thể thực hiện được thông qua cuộc đấu tranh không khoan nhượng chống lại chủ nghĩa cơ hội hữu khuynh và "tả"

khuyh trên lĩnh vực tư tưởng, chính trị, tổ chức trong nội bộ phong trào công nhân và đảng vô sản. Sở dĩ như vậy vì, theo Lênin: Đảng Cộng sản tồn tại không tách rời khỏi xã hội chung trong đó nó hoạt động. Bản thân đảng cũng là một bộ phận cấu thành của xã hội. Do đó nó không thể không phải đấu tranh chống lại ảnh hưởng của các tư tưởng không vô sản của các giai cấp chung quanh. Mặt khác, trong xã hội tư bản chủ nghĩa, bọn tư bản thường dùng lợi nhuận bóc lột được ở giai cấp công nhân trong nước và siêu lợi nhuận thuộc địa bóc lột được ở giai cấp công nhân và nhân dân lao động thuộc địa để mua chuộc một bộ phận công nhân, biến họ thành công nhân quý tộc làm tay sai cho chúng chống lại quyền lợi của giai cấp công nhân. Tình hình đó không thể không ảnh hưởng tới đảng vô sản. Đó là nguồn gốc xã hội của những tư tưởng hữu khuynh và "tả" khuynh trong Đảng. Vì thế đấu tranh chống chủ nghĩa cơ hội trên hai mặt trận là một tất yếu khách quan để bảo đảm sự thống nhất trong Đảng.

Tổng kết kinh nghiệm cách mạng Nga, năm 1920, trong tác phẩm "Bệnh ấu trĩ "tả" khuynh trong phong trào cộng sản", Lênin, đã rút ra kết luận trên và coi đó là một quy luật tồn tại và phát triển khách quan của bất cứ đảng cách mạng nào của giai cấp vô sản.

Lênin còn chỉ ra rằng, muốn đoàn kết thống nhất đảng vô sản còn phải chú ý nâng cao trình độ lý luận chủ nghĩa Mác cho cán bộ và đảng viên, coi đó là biện pháp rất quan trọng. Theo Lênin, nhờ thấm nhuần chủ nghĩa Mác khoa học mà mỗi đảng viên sẽ nhận rõ mục tiêu phấn đấu của mình, sẽ nâng cao lòng trung thành tuyệt đối, ý chí quên mình vì sự nghiệp cách mạng chung, sẽ tự giác chấp hành đường lối, chính sách và kỷ luật của Đảng. Việc nâng cao trình độ lý luận mác-xít sẽ giúp cho cán bộ đảng viên nhận thức rõ bộ mặt ghê tởm của chủ nghĩa cơ hội hữu, "tả" khuynh, những hành động xấu xa của việc chia rẽ nội bộ, do đó sẽ tự giác, hoặc không đi vào con đường hoạt động bè phái, hoặc sẽ kiên quyết đấu tranh khắc phục những hiện tượng mất đoàn kết, một khi chúng nảy nở ra. Lênin viết:

"... Chúng ta phải đem hết sức lực ra để giữ lấy mối liên hệ đoàn kết trong Đảng của tất cả những người xã hội - dân chủ Nga, mối liên hệ đã được thiết lập sau bao nhiêu cố gắng. Bằng một công tác nhẫn nại và có hệ thống, chúng ta phải làm cho toàn thể đảng viên và nhất là công nhân hiểu được đầy đủ, một cách tự giác, những nhiệm vụ của người đảng viên... hiểu được tác hại ghê gớm của chủ nghĩa cơ hội, là thứ chủ nghĩa, trong lĩnh vực tổ chức cũng như trong vấn đề cương lĩnh và sách lược của chúng ta, đã khuất phục và tỏ ra bất lực trước tâm lý tư sản, đã tiếp thu không phê phán, quan điểm của phái dân chủ tư sản và làm nhụt vũ khí đấu tranh của giai cấp vô sản".

Nhấn mạnh phải tuyệt đối chấp hành điều lệ Đảng, những nguyên tắc sinh hoạt Đảng, kỷ luật của Đảng. Lênin coi đó là một biện pháp vô cùng quan trọng để củng cố sự đoàn kết thống nhất trong Đảng.

Lênin thường nói, điều lệ Đảng là đạo luật trong Đảng. Nó bắt buộc mọi đảng viên phải nghiêm chỉnh chấp hành và phải kiên quyết đấu tranh để bảo vệ những nguyên tắc của điều lệ Đảng, không cho bất cứ ai vi phạm. Lênin viết:

"Chủ nghĩa vô chính phủ đại quý tộc không hiểu rằng những điều lệ chính thức là cần thiết, chính là để thay thế những mối liên hệ chặt hẹp của các tiểu tổ bằng mối liên hệ rộng rãi trong Đảng... và chỉ có chấp hành nghiêm chỉnh điều lệ đó mới giúp chúng ta tránh được những sự độc đoán và tùy tiện, biểu hiện trong các tiểu tổ, tránh được những cái vĩa ở tiểu tổ, những cái vĩa mà người ta gọi là "quá trình" tự do của đấu tranh tư tưởng".

Lênin dạy rằng: triệt để chấp hành kỷ luật của Đảng, không cho phép bất cứ ai phá hoại kỷ luật của Đảng là một điều kiện quan trọng để củng cố sự đoàn kết thống nhất. Càng những lúc khó khăn, theo Lênin, càng phải nêu cao kỷ luật đảng, vì chính lúc đó sẽ dễ nảy ra những hành động tự do, vô kỷ luật, phá hoại sự đoàn kết, thống nhất của lãnh đạo và

của tổ chức. Và trong những trường hợp đó, nếu có những hành động vi phạm kỷ luật thì "bất cứ sự vi phạm rất nhỏ nào đối với kỷ luật cũng cần phải trừng trị một cách nghiêm khắc, dữ dội và không thương xót". Nếu có những nhóm, phái đối lập hoặc cá nhân phá hoại nghiêm trọng sự đoàn kết, thống nhất, thì như Lenin đã đề nghị và được Đại hội lần thứ Mười của Đảng cộng sản Nga (b) đồng ý thông qua thành một nghị quyết nổi tiếng "về sự thống nhất của Đảng" là:

"Để giữ vững kỷ luật nghiêm minh trong nội bộ Đảng và toàn bộ hoạt động của các xô viết, và để thực hiện sự thống nhất cao độ bằng cách tẩy trừ mọi hành động bè phái, Đại hội trao cho Ban chấp hành Trung ương toàn quyền được áp dụng trong trường hợp mà kỷ luật bị vi phạm và hành động bè phái đã tái diễn lại hoặc đang bắt đầu tái diễn, tất cả các hình thức kỷ luật, cho đến và kể cả hình thức khai trừ ra khỏi Đảng; và đối với các ủy viên Trung ương thì sẽ áp dụng hình thức hạ tầng xuống dự khuyết, thậm chí cả hình thức kỷ luật cao nhất là khai trừ ra khỏi Đảng".

Lenin còn nhấn mạnh rằng: mở rộng dân chủ và đẩy mạnh phê bình tự phê bình là điều kiện và biện pháp không thể thiếu được trong quá trình thực hiện đoàn kết, thống nhất trong Đảng. Có mở rộng dân chủ nội bộ để cho đảng viên tham gia ý kiến vào đường lối, chính sách, vào sự lãnh đạo của Đảng, mới làm cho đảng viên thấm nhuần đường lối, chính sách và sẽ tự giác chấp hành. Qua dân chủ thảo luận, những ý kiến bất đồng sẽ được giải quyết, làm cho trên dưới thông suốt, toàn Đảng một lòng, hành động nhất trí. Mở rộng dân chủ đi đôi với đẩy mạnh phê bình, tự phê bình, đấu tranh chống hành động và tư tưởng không đúng sẽ làm cho nội bộ Đảng ngày càng đoàn kết chặt chẽ hơn.

Lenin viết: "Đối với câu hỏi "Điều gì nên làm?" (nói chung điều gì không nên làm và không nên làm điều gì để khỏi gây ra chia rẽ) trước tiên, tôi trả lời như sau: không giấu giếm Đảng về những nguyên nhân chia rẽ đã xuất hiện và phát triển, không giám giếm tí gì và những hoàn

cảnh, những sự kiện đã tạo ra các nguyên nhân ấy. Hơn thế nữa, không những không giấu giếm Đảng mà, tùy khả năng, không giấu giếm cả quần chúng ngoài nữa... Công bố rộng rãi, đó là một biện pháp chính xác nhất và duy nhất chắc chắn để tránh khỏi những sự chia rẽ có thể tránh được và để giảm đến mức mi-ni-mum (mức ít nhất - Người trích) sự tác hại của những sự chia rẽ nào đã trở nên không thể tránh khỏi".

Theo Lenin, tăng cường sự lãnh đạo tập thể trong các cấp lãnh đạo của Đảng cũng là một biện pháp quan trọng để củng cố sự đoàn kết thống nhất trong Đảng. Nhờ nguyên tắc lãnh đạo tập thể được tôn trọng, các cơ quan lãnh đạo của Đảng sẽ định ra đường lối, chính sách đúng đắn làm cơ sở cho việc đoàn kết, thống nhất nội bộ, củng cố được sự nhất trí, khắc phục được tình trạng lãnh đạo độc đoán cá nhân, tạo điều kiện củng cố sự nhất trí về tư tưởng, tổ chức và hành động trong toàn Đảng.

Trên đây là một số quan điểm cơ bản của V. Lenin về vấn đề đoàn kết, thống nhất của đảng vô sản kiểu mới. Nghiên cứu và vận dụng những quan điểm này của Lenin vào thực tiễn xây dựng Đảng là nhiệm vụ thường xuyên của chúng ta.